

UTKAST
20.5.2026

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket ändras.

Enligt förslaget ska yrkesmässiga jordbruksidkare och vattenbrukare under 2026 få tilläggsåterbäring av energiskatten på basis av förbrukningen av brännolja under 2025 till ett belopp av cirka 10 miljoner euro och på basis av förbrukningen av brännolja under 2026 till ett belopp av cirka 10 miljoner euro i samband med återbäringen av den ordinarie energiskatten år 2027. I praktiken är tilläggsåterbäringen för lätt brännolja och återbäringsbeloppet enligt förslaget 4 cent per liter.

Propositionen hänför sig till statens tredje tilläggsbudget för 2026 och föreslås bli behandlad i samband med tilläggsbudgeten. Tilläggsåterbäringen som betalas år 2027 på basis av förbrukningen år 2026 beaktas vid beredningen av budgetpropositionen för 2027.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget	3
2.1 Lagstiftning och praxis	3
2.2 EU-lagstiftning	5
3 Målsättning	6
4 Förslagen och deras konsekvenser	6
4.1 Förslag	6
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	7
5 Remissvar	8
6 Ikraftträdande	8
7 Förhållande till andra propositioner	9
7.1 Förhållande till budgetpropositionen	9
LAGFÖRSLAG	10
Lag om ändring av 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket	10

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Vid förhandlingarna om planen för de offentliga finanserna 2027–2030 den 21–22 april 2026 fastställde regeringen att de konsekvenser som situationen i Mellanöstern har för bränslepriserna ska lindras inom jordbruket genom att temporärt höja återbäringen av energiskatten med totalt ca 20 miljoner euro i fråga om återbäringarna för 2025 och 2026. Återbäringen höjs med cirka 4 cent per liter.

1.2 Beredning

Propositionen bereddes vid finansministeriet i samarbete med Skatteförvaltningen.

Den var på remiss 20.5–4.6.2026. Remisstiden påverkades av att målet är att betala ut tilläggsåterbäringen av energiskatt för 2025 till jordbruksidkarna så snabbt som möjligt och att således få propositionen till behandling i riksdagen snarast möjligt. Utlåtanden begärdes av de ministerier och myndigheter som är centrala med tanke på propositionen och av näringslivet och andra intressentgrupper. Begäran om utlåtande publicerades också på finansministeriets offentliga webbplats.

Beredningsunderlaget till propositionen finns offentligt tillgängligt under adressen vm.fi/sv/projekt-och-lagberedning med identifieringskoden [VM045:00/2026](#).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Lagstiftning och praxis

Med stöd av lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (603/2006), nedan *lagen om skatteåterbäring inom jordbruket*, återbärs efter ansökan den punktskatt som ingår i priset på energiprodukter till dem som bedriver yrkesmässigt jordbruk, yrkesmässig växthusodling och yrkesmässigt vattenbruk.

Skatteåterbäring betalas för lätt och tung brännolja, biobrännolja och elström som använts i jordbruket och vattenbruket och som beskattas i Finland.

Med *jordbruk* avses odling av jordbruks- och trädgårdsväxter, framställning av husdjursprodukter och hållande av animalieproduktionsdjur, biodling, hästhushållning och obligatoriskt arealuttag, liksom lagring, förberedelse för saluföring och packning av egenproducerade jordbruks- och trädgårdsprodukter, när dessa verksamheter utövas på sökandens gårdsbruksenhet, samt spannmålstorkning, oberoende av var torkningsverksamheten utövas. Med *växthusodling* avses odling av trädgårdsväxter i en byggnad av bestående karaktär som är täckt med ett genomskinligt material och som är försedd med uppvärmning.

Återbäringen av punktskatt på bränslen som använts inom jordbruket är direkt knuten till den energiinnehållsskatt som det föreskrivs om i lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994), nedan *bränsleskattelagen*. Återbäringen betalas för bränslenas del enligt den energiinnehållsskatt som fastställts i bränsleskattelagen. Den miljöbaserade energibeskattningen i Finland grundar sig förutom på energiinnehållsskatten, som bestäms enligt energiprodukternas energiinnehåll, också på koldioxidskatten, som bestäms enligt

energiprodukternas koldioxidutsläpp under deras livscykel, och på försörjningsberedskapsavgiften enligt lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen och om Försörjningsberedskapscentralen (107/2026). De två sistnämnda återstår att betala efter återbäringen.

För närvarande är återbäringen av punktskatt 10,33 cent per liter lätt brännolja och hållbar biobrännolja R, 8,23 cent per liter avfalls- och cellulosebaserad biobrännolja T och 11,59 cent per kilogram tung brännolja. Den skatt som återstår att betala efter återbäringen är 16,90 cent per liter lätt brännolja, 8,45 cent per liter biobrännolja R och 2,1 cent per liter biobrännolja T. För tung brännolja återstår att betala 18,67 cent per kilogram. Dessutom återstår försörjningsberedskapsavgiften att betala.

För yrkesmässig växthusdrift kan elströmmen direkt skaffas med sänkt skattesats enligt skatteklass II i skattetablell 2 i bilagan till lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996), nedan *elskattelagen*. Sålunda får växthusodlare för den elström de använder inte någon energiskatteåterbäring med stöd av lagen om skatteåterbäring inom jordbruket. Yrkesmässiga växthusodlare får den elström de behöver för växthusen enligt skatteklass II, om de har skaffat en separat elmätare för växthusen. Med hjälp av mätaren kan den elström som förbrukats i växthusen respektive den som förbrukats privat faktureras exakt.

Till det övriga jordbruket betalas motsvarande skattestöd för elström genom att skillnaden mellan skatteklasserna I och II återbärs på ansökan, vilket innebär att skatten på elström inom jordbruket i praktiken alltid motsvarar den sänkta skattesatsen för skatteklass II. För närvarande återbärs skatt på el till ett belopp av 2,19 cent per kilowattimme, varefter skatt återstår att betala till ett belopp av 0,05 cent per kilowattimme, dvs. det minimibelopp som förutsätts i rådets direktiv 2003/96/EG om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, nedan *energiskattedirektivet*.

Skatteåterbäringen inom jordbruket har på grund av undantagsförhållanden höjts förut genom engångsåtgärder, för åren 2017, 2018 och 2021. För 2021 betalades tilläggsåterbäring för lätt brännolja, tung brännolja och biobrännolja som använts inom jordbruket. För biobrännolja T och el betalades inte återbäring, eftersom det maximibelopp som energiskattedirektivet tillåter redan återbärs för dem som regelbunden återbäring.

Yrkesmässigt vattenbruk har omfattats av återbäringen av energiskatt inom jordbruket sedan 2022. Förutom fiskodling omfattar vattenbruket också bland annat odling av musslor och kräftdjur. Enligt samma princip som när det gäller det övriga jordbruket utom växthusen genomförs skattesänkningen i fråga om elström också för de yrkesmässiga vattenbrukens del genom att årligen på ansökan återbära det belopp som motsvarar skillnaden mellan skatteklasserna I och II. Vattenbruk omfattas förutom av stödet för elskatt också av skatteåterbäringen för brännolja som använts inom jordbruket.

För 2024 beviljades cirka 31 000 yrkesmässiga jordbruksidkare eller växthusodlare återbäring av energiskatt inom jordbruket till ett belopp av sammanlagt cirka 41 miljoner euro. För lätt brännolja och ersättande biobrännolja beviljades cirka 30 000 jordbruksidkare återbäring till ett belopp av sammanlagt cirka 24,5 miljoner euro. Återbäring för tung brännolja beviljades 49 jordbruksidkare till ett belopp av cirka 0,2 miljoner euro. För el beviljades cirka 29 200 jordbruksidkare återbäring till ett belopp av sammanlagt 16,5 miljoner euro. Den genomsnittliga återbäring som beviljades för lätt brännolja var cirka 810 euro och medianen cirka 445 euro. I fråga om lätt brännolja fanns det cirka 2 700 sökande som fick återbäring på över 2 000 euro, cirka 370 sökande som fick återbäring på över 5 000 euro och 52 sökande som fick återbäring

på över 10 000 euro. Det fanns sammanlagt cirka 11 000 sökande som fick återbäring på under 300 euro för lätt brännolja.

Återbäringarna betalas i efterskott på ansökan, vilket innebär att ändringar i återbäringarna av energiskatt inom jordbruket huvudsakligen inverkar på anslagen i statsbudgeten med ett års fördröjning, eftersom statsbudgeten baserar sig på kontantprincipen. Återbäringarna betalas av Skatteförvaltningen. Om återbäringsbeloppet ändras, betalas återbäringen i enlighet med det återbäringsbelopp som gällde vid tidpunkten för konsumtionen. Skatten återbärs inte om återbäringsbeloppet understiger 50 euro.

Skatteåterbäring söks elektroniskt hos Skatteförvaltningen. Handläggningen av ansökningarna är knuten till jordbrukets inkomstskattedeclarationer och dessas tidsscheman. Ansökningar som hänför sig till brännolja och elström som har använts under skatteåret ska lämnas in senast före utgången av februari månad det kalenderår som följer efter utgången av skatteåret. Samfund och samfälliga förmåner ska dock lämna in sina ansökningar senast fyra månader efter utgången av det skatteår för vilket återbäring söks.

Beslut om återbäring som hänför sig till ansökningar som lämnats in före utgången av februari fattas i huvudsak under mars månad, och återbäringarna betalas också till mycket stor del ut före utgången av mars. De sista återbäringarna betalas ut före utgången av juli. Skatteförvaltningen utför en gång om året kontroller med avseende på återbäringen av energiskatt. Vid kontrollerna undersöks bland annat att ansökan har lämnats in i tid och att sökanden har rätt till återbäring samt att sökanden inte har låtit bli att återbetala stöd som har återkrävts och att sökanden inte har ekonomiska svårigheter.

2.2 EU-lagstiftning

Beskattningen av bränslen och elektricitet har harmoniserats genom energiskattedirektivet, enligt vilket energiprodukterna omfattar bland annat motorbensin, dieselolja, flytande biobränslen, lätt och tung brännolja, naturgas, stenkol och elektricitet.

Enligt energiskattedirektivet ska energiprodukter påföras en minimiskatt, vilken medlemsstaterna får överskrida, om de så önskar. Dessutom är det enligt energiskattedirektivet möjligt att bevilja skattenedsättning till exempel för bränslen som till sina miljömässiga egenskaper är bättre än andra produkter på marknaden eller för bränslen som används för särskilt föreskrivna specialändamål, såsom inom industrin eller jordbruket. Trots att energiskattedirektivet gör det möjligt att stödja exempelvis jordbruket på ovannämnda sätt genom att sänka skattenivån för lätt brännolja jämfört med den nivå som gäller för hushåll, ska stödåtgärder som riktas till jordbruket bedömas utifrån bestämmelserna om skattediskriminering och statligt stöd i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Bestämmelserna om statligt stöd sätter gränser för och krav på förfaringssätten när det gäller användningen av skattesänkningar, det vill säga stöd. Statliga stöd är tidsbundna. Enligt huvudregeln ska Europeiska kommissionen underrättas om åtgärder som kan betraktas som statligt stöd, innan åtgärderna tas i bruk. Det finns dock undantag från underrättelseskyldigheten.

Enligt artikel 44 i kommissionens förordning nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden, nedan *den allmänna gruppundantagsförordningen*, är miljöskyddsprogram som genomförs i form av nedsättning av miljöskatter och som uppfyller villkoren i energiskattedirektivet förenliga med den inre marknaden. Sådana miljöskyddsprogram undantas från förhandsunderrättelseskyldigheten, om mottagarna av skattenedsättning väljs ut på grundval av transparenta och objektiva kriterier. Ett

ytterligare villkor för att en stödåtgärd ska få tas i bruk är att strukturen och minimiskattenivåerna i energiskattedirektivet följs. Trots att stöd som omfattas av tillämpningsområdet för gruppundantagsförordningen undantas från förhandsunderrättelseskyldigheten, är det fråga om statliga stöd vars ibruktage ska anmälas och rapporteras till kommissionen i efterskott, i enlighet med vad som beskrivits ovan. Om det utbetalda stödet är större än vad unionens lagstiftning möjliggör, är det fråga om ett olagligt stöd, och följderna kan vara att stödet inklusive ränta återkrävs av stödmottagaren.

På energiskattestöd ska utöver ovannämnda artikel 44 också de allmänna villkoren i den allmänna gruppundantagsförordningen tillämpas. Enligt de allmänna förutsättningarna får stöd till exempel inte beviljas företag i ekonomiska svårigheter. Stöd får inte heller betalas till företag som är föremål för ett betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden. Medlemsstaten ska också övervaka att dessa allmänna villkor i gruppundantagsförordningen uppfylls, så att staten kan införa stödet utan kommissionens förhandsgodkännande. Annars kan stödet betraktas som olagligt.

Den statliga stödordningen för återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som används inom jordbruket (SA.111159) uppfyller villkoren i gruppundantagsförordningen och omfattas således inte av förhandsunderrättelseskyldigheten. Syftet med stödordningen är att sänka punktskattenivån på vissa energiprodukter när dessa produkter används inom primär jordbruksproduktion. En förutsättning för stödet är att jordbruket som sektor behandlas enhetligt. Det maximala årliga stödet som anmälts till kommissionen är 48 miljoner euro. Den nuvarande statliga stödordningen för återbäring av energiskatt inom jordbruket upphör att gälla den 31 december 2029.

3 Målsättning

Höjningen av bränslepriserna lindras inom jordbruket genom att det i fråga om återbäringarna för 2025 och 2026 betalas en tilläggsåterbäring av energiskatten till ett belopp av sammanlagt cirka 20 miljoner euro. Återbäringen höjs med 4 cent per liter.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 Förslag

Tilläggsåterbäring, det vill säga i praktiken förhöjd återbäring av energiskatt, ska enligt propositionen betalas för inom jordbruket under åren 2025 och 2026 använd lätt brännolja, tung brännolja och biobrännolja samt biobrännolja som uppfyller hållbarhetskriterierna enligt lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen (393/2013) och för vilken det vid påvisandet av att hållbarhetskriterierna uppfylls iaktas vad som föreskrivs i den lagen (biobrännolja R).

Vid den förhöjda återbäringen ska EU:s bestämmelser om statligt stöd beaktas. Den gruppundantagsförordning som tillämpas på tilläggsåterbäringen förutsätter att den minimiskatt som anges i energiskattedirektivet betalas. Skattenivån efter återbäringen får således inte underskrida minimiskatten enligt energiskattedirektivet som för jordbruket är 2,1 cent per liter i fråga om lätt brännolja. Även för biobrännolja som utöver att uppfylla ovan avsedda hållbarhetskriterier dessutom har framställts av avfall, restprodukter, cellulosa från icke-livsmedel eller material som innehåller både cellulosa och lignin (biobrännolja T) och för elström återbärs dessutom i form av normal återbäring redan nu energiskatt till det maximibelopp som energiskattedirektivet tillåter. I fråga om dessa produkter är det således inte möjligt att betala förhöjd återbäring.

Eftersom brännoljor i praktiken är blandningar av fossila komponenter och biokomponenter, måste det dock beaktas att andelen biokomponenter som beskattas lättare varierar betydligt mellan bränslepartierna och att minimiskatten enligt energiskattedirektivet ändå ska uppfyllas i varje liter bränsle som överläts till konsumtion. Den som ansöker om återbäring kan i de flesta fall inte ha exakt information om hur mycket biokomponenter varje inköpt bränsleparti innehåller.

Ett genomförbart sätt att beräkna skatteåterbäringen för blandade bränslen för att uppfylla de EU-rättsliga kraven har ansetts vara att uppskatta maximimängden biokomponenter som beskattas lättare utifrån bränslestandardEN590. I samband med beredningen av återbäringen för yrkesdiesel har det bedömts att andelen förnybara bränslen i en bränsleblandning som uppfyller kraven på densitet i bränslestandardEN590 kan vara högst 64 procent. Beräknat på detta sätt kan nivån på skatteåterbäringen för lätt brännolja inom jordbruket vara cirka 4 cent högre än för närvarande utan att minimiskattennivån i något fall underskrids.

Om det använda bränslet till hundra procent har framställts av hållbar förnybar råvara (biobrännolja R) höjs också dess tilläggsåterbäring med 4 cent per liter. När bränslet är helt framställt av förnybara råvaror i kategori T betalas ingen tilläggsåterbäring, eftersom en sådan produkt redan för närvarande är på minimiskattennivå. För tung brännolja är tilläggsåterbäringen enligt förslaget 4,49 cent per kilogram.

Efter tilläggsåterbäringen blir den genomsnittliga energiskattebelastningen för jordbruket för en blandning av fossil lätt brännolja och biobrännolja cirka 11,5 cent per liter, när biobrännoljans andel av blandningen antas vara 8 procent enligt distributionsskyldigheten för biobrännolja år 2026. För hundra procentig biobrännolja R återstår det att betala 4,45 cent per liter och för tung brännolja återstår det att betala 18,6 cent per kilogram. Dessutom ska försörjningsberedskapsavgift betalas för dem.

Av tilläggsåterbäringen gäller närmare 99 procent lätt brännolja och ersättande biobrännolja. Lätt brännolja används vid uppvärmning, liksom även framför allt i traktorer, torkar och andra arbetsmaskiner som används inom jordbruket. Resten av tilläggsåterbäringen ska gälla tung brännolja. Tung brännolja används närmast i växthus.

Tilläggsåterbäringen betalas under 2026 till jordbruksidkare som ansökt om återbäring av energiskatten för 2025 inom utsatt tid. Förhöjd återbäring behöver inte sökas separat hos Skatteförvaltningen. I fråga om den förhöjda återbäringen fattas ett nytt överklagbart beslut. Med stöd av 8 § i lagen om skatteåterbäring inom jordbruket betalas ingen ränta på återbäringen.

Tilläggsåterbäringen för 2026 betalas enligt den normala processen på basis av ansökningar i samband med den ordinarie återbäringen av energiskatt år 2027.

Propositionen innebär att lagen om skatteåterbäring inom jordbruket ändras genom att det till 4 § fogas ett nytt 5 moment, där det föreskrivs om beloppet av tilläggsåterbäringen för 2025 och 2026 i fråga om lätt brännolja och tung brännolja samt biobrännolja.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Konsekvenser för de offentliga finanserna

Propositionen innebär en ökning av utgifterna i statsbudgeten av engångskaraktär som uppgår till cirka 10 miljoner euro 2026 och till cirka 10 miljoner euro 2027.

Propositionen ökar indirekt inkomstskatterna under de två åren med sammanlagt uppskattningsvis cirka 7 miljoner euro i och med att tilläggsåterbäringen av energiskatt ökar jordbruksidkarnas inkomster.

Konsekvenser för företagen

En höjning av återbäringen av energiskatt enligt förslaget på basis av förbrukningen år 2025 och 2026 höjer genomsnittet för den årliga återbäring som betalas på basis av förbrukningen av brännolja med uppskattningsvis cirka 315 euro och medianen med cirka 172 euro. Den årliga tilläggsåterbäringen i förhållande till jordbrukets resultat är i genomsnitt uppskattningsvis cirka 1,5 procent.

Enligt förslaget riktas knappt 4 miljoner euro av den årliga tilläggsåterbäringen till jordbruksidkare vars huvudsakliga verksamhetsområde är växtodling av olika slag, cirka 2 miljoner euro till jordbruksidkare vars huvudsakliga verksamhetsområde är husdjursskötsel och aningen över 3 miljoner euro till blandade jordbruk. Cirka 0,4 miljoner euro riktas till jordbruksidkare vars huvudsakliga verksamhetsområde är något annat.

Till yrkesmässiga vattenbrukare har nästan ingen återbäring betalats för brännolja.

Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Kostnaderna för anlåtande av extern arbetskraft för genomförandet av de ändringar i Skatteförvaltningens IT-system som följer av att tilläggsåterbäringen införs beräknas uppgå till 20 000 euro. Skatteförvaltningen uppskattar att genomförandet av ändringarna i IT-systemen förutsätter en ökning av personalutgifterna med 14 dagsverken. Dessutom uppskattas tilläggsåterbäringen leda till ett ökat behov av vägledning och rådgivning på kort sikt motsvarande cirka 5 dagsverken. Uppskattningarna ändras eventuellt när bestämmelsernas konsekvenser med avseende på IT-systemen preciseras.

Miljökonsekvenser

I propositionen höjs det stöd som betalas till jordbruket på basis av förbrukningen av brännolja. Eftersom stödet riktas retroaktivt till den användning av energiprodukter som redan skett under 2025 och delvis också under 2026 är de negativa konsekvenserna bland annat för växthusgasutsläppen sannolikt små på kort sikt. Å andra sidan, med beaktande av att skatteåterbäringen i och med propositionen har höjts redan i fem år på grunder som hänför sig till bränslepriserna och den svaga skördesäsongen inom jordbruket, ökar propositionen förväntningarna på att återbäring av energiskatten även i framtiden i motsvarande fall används för att stödja jordbruksidkare ekonomiskt. Propositionen kan således påverka jordbruksaktörernas framtida investeringsbeslut och på så sätt minska jordbruksidkarnas incitament att minska förbrukningen av brännolja.

5 Remissvar

6 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft så snart som möjligt.

Under 2026 betalas tilläggsåterbäring av energiskatt inom jordbruket för 2025 och återbäring för 2026 betalas i samband med den ordinarie återbäringen av energiskatten år 2027.

7 Förhållande till andra propositioner

7.1 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig den x tilläggsbudgetpropositionen för 2026. Det föreslås att den behandlas i samband med tilläggsbudgetpropositionen.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (603/2006), sådan paragrafen lyder delvis ändrad i lagarna 247/2018, 1227/2018, 1217/2021 och 370/2022, ett nytt 5 mom. som följer:

4 §

Skatteåterbäringens belopp

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. återbärs till sökanden punktskatt till ett belopp av 4 cent per liter för lätt brännolja, 4 cent per liter för biobrännolja R och 4,49 cent per kilogram för tung brännolja vilka använts inom jordbruket under skatteåren 2025 och 2026.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den xx xxx 20xx

Statsminister

Petteri Orpo

Finansminister Riikka Purra